

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI

Bruselj, 15.9.2006
COM(2006) 508 konč.

SPOROČILO KOMISIJE SVETU IN EVROPSKEMU PARLAMENTU

**Razvoj kmetijsko-okoljskih kazalcev za spremljanje vključevanja okoljskih vidikov
v skupno kmetijsko politiko**

{SEC(2006) 1136}

1. UVOD

To sporočilo predstavlja pobudo Komisije za poročanje o delu, ki se izvaja v zvezi z razvojem kazalcev za spremljanje vključevanja okoljskih vidikov v skupno kmetijsko politiko (SKP).

Opisuje politično ozadje razvoja kmetijsko-okoljskih kazalcev, analizira potrebo po razvoju takšnih kazalcev v zvezi s trenutnim postopkom preoblikovanja SKP, preverja napredek pri njihovem razvoju ter določa pogloblitve izzive in ukrepe za nadaljnje delo. Na podlagi teh elementov Komisija meni, da je treba za zadovoljitev naraščajočih političnih potreb še naprej razvijati, krepiti in utrjevati informacijski sistem za spremljanje vključevanja okoljskih vidikov v SKP, še zlasti pa vzpostaviti trajno in stabilno ureditev za njegovo upravljanje.

Sporočilo spremlja delovni dokument osebja Komisije, ki podrobneje opisuje dosedanje delo na področju razvoja in zbiranja kmetijsko-okoljskih kazalcev, navaja glavne ugotovitve in pripravlja predloge, navedene v tem sporočilu.

2. POLITIČNO OZADJE RAZVOJA KMETIJSKO-OKOLJSKIH KAZALCEV

Evropski svet v Cardiffu (junija 1998) je odobril načelo, da se okoljske vidike vključi v vse politike Skupnosti. Poudaril je tudi pomen razvoja ustreznih okoljskih kazalcev za oceno vpliva različnih gospodarskih sektorjev – vključno s kmetijstvom – na okolje in za spremljanje napredka pri vključevanju okoljskih vidikov.

Evropski svet v Helsinkih (decembra 1999) je sprejel strategijo vključevanja okoljskih vidikov v SKP. Strategija določa cilje vključevanja okoljskih vidikov za vodo, rabo zemljišč in tal, podnebne spremembe in kakovost zraka, pa tudi pokrajinsko in biološko raznovrstnost, ter poudarja, da je ohranjanje naravnih virov bistveni element pri dolgoročnem trajnostnem razvoju kmetijstva. Svet je v svojih sklepih zahteval redno poročanje o napredku pri vključevanju, ki temelji na kmetijsko-okoljskih kazalcih.

Evropski svet v Göteborgu (junija 2001) je odobril strategijo trajnostnega razvoja EU¹, ki zahteva, da se pri sprejemanju odločitev upošteva vse učinke gospodarske, družbene in okoljske politike. Sprejel je tudi sklepe z zasedanja Sveta kmetijskih ministrov (aprila 2001) o vključevanju okolja in trajnostnega razvoja v SKP ter pozval Komisijo, naj redno spremlja in ocenjuje strategijo vključevanja Sveta ter nadaljuje s svojimi prizadevanji za nadaljnje izboljšanje kmetijsko-okoljskih kazalcev in določi statistične potrebe za te kazalce.

Kot odgovor na zahteve Sveta je Komisija izdala dve sporočili. V prvem sporočilu „Kazalci vključevanja okoljskih vidikov v skupno kmetijsko politiko“² je določila 35 kmetijsko-okoljskih kazalcev in predstavila analitični okvir za njihov razvoj

¹ COM(2001) 264, „Trajnostni razvoj Evrope za boljši svet: Strategija trajnostnega razvoja Evropske unije“.

² COM(2000) 20, 26.1 2000.

V drugem sporočilu „Statistični podatki, potrebni za kazalce za spremljanje vključevanja okoljskih vidikov v SKP“³ je podrobneje opredelila kazalce ter določila možne podatkovne vire in informacije, ki so potrebne za delovanje kazalcev.

Ti dve sporočili Komisije sta septembra 2002 zagotovili vsebinsko osnovo za začetek izvajanja projekta IRENA (kazalci za poročilo o spremljanju vključevanja okoljskih vidikov v kmetijsko politiko). Ta projekt, ki je bil usmerjen k razvoju kmetijsko-okoljskih kazalcev, je bil zaključen konec leta 2005.

Prenovljena strategija trajnostnega razvoja EU, ki jo je Evropski svet sprejel junija 2006, je ponovno potrdila, da je treba trajnostni razvoj vključiti v oblikovanje politike na vseh ravneh s pospeševanjem skladnosti med vsemi politikami EU ter zagotoviti, da se glavne politične odločitve sprejema ob celovitem poznavanju njihovega gospodarskega, družbenega in okoljskega vpliva.

3. VKLJUČEVANJE OKOLJSKIH VIDIKOV V SKP

3.1. Napredek pri vključevanju okolja v SKP

Glede na to, da je kmetijstvo prisotno na večini⁴ ozemlja Evropske unije, igra zelo pomembno vlogo pri ohranjanju okoljskih virov EU. Skozi stoletja je kmetovanje prispevalo k oblikovanju in ohranitvi številnih polnaravnih habitatov in kmetijskih pokrajin, ki s svojimi številnimi vrstami prostoživečih živali in rastlin prispevajo k raznolikosti kmetijske skupnosti.

Zadnjih nekaj desetletij se je evropsko kmetovanje zelo spremenilo in se bo spreminjalo tudi v prihodnosti. Tehnološki razvoj (npr. izboljšana agrokemična sredstva in semena, boljše pasme živali) je kmetijam omogočil večji pridelek in s tem povečanje konkurenčnosti kmetovanja. Vendar pa so bile spremembe rabe zemljišč in načinov kmetovanja skupaj s specializacijo in intenzifikacijo povezane tudi z negativnimi vplivi na vodo, tla, zrak, biološko raznovrstnost in habitate. Hkrati pa se zaradi družbenih in gospodarskih vzrokov na mejnih območjih opušča kmetovanje, kar predstavlja resno grožnjo kmetijskemu okolju in podeželskim pokrajinam.

Zadnje reforme SKP so prinesle soočenje z dvojnimi izzivom: zmanjšanjem kmetijskih pritiskov na okolje in omogočanjem okoljskih storitev kmetijskega sektorja.

Od leta 1992 se je SKP zaradi boljšega izpolnjevanja ciljev trajnostnega razvoja pospešeno prilagajala s pomočjo postopka temeljne reforme, ki je bila zasnovana z namenom, da se oddalji od politike cen in podpore proizvodnje ter približa politiki neposredne dohodkovne pomoči in ukrepom za razvoj podeželja. Naslednji korak v omenjenem postopku reforme je bila Agenda 2000, ki je določila, da mora SKP ne samo izboljšati konkurenčnost kmetijstva EU, zagotavljati varnost in kakovost živil ter stabilizirati prihodke kmetij, temveč tudi zagotoviti koristi za okolje, povečati kmetijske pokrajine in podpirati konkurenčnost kmetijskih površin v Evropski uniji.

³ COM(2001) 144, 20.3.2001.

⁴ Kmetijstvo je prisotno na več kot 40 % ozemlja v EU-25.

Reforma SKP iz leta 2003⁵ je nadaljevala z vključevanjem okoljskih vidikov v SKP. Okrepila je številne ukrepe, ki spodbujajo rabo zemljišč in prakse, ki so skladne z varstvom okoljskih virov, tako v prvem (tržna in dohodkovna politika) kot tudi v drugem stebru (politika razvoja podeželja).

V prvem stebru so glavni ukrepi nevezanost, obvezna navzkrižna skladnost in modulacija. Nevezanost večine neposrednih plačil iz proizvodnje zmanjšuje število spodbud za intenzivno proizvodnjo, ki so povečale okoljska tveganja. Z navzkrižno skladnostjo je celotno dodeljevanje neposrednih plačil odvisno od upoštevanja številnih predpisanih upravljavskih zahtev na celotni kmetiji ter od upoštevanja okoljskih standardov. Upravičenci do neposrednih plačil so obvezani obdržati celotno kmetijsko zemljišče v dobrem kmetijskem in okoljskem stanju. Modulacija omogoča prenos podpore iz prvega v drugi steber, kar lahko poveča proračun, ki je namenjen kmetijsko-okoljskim ukrepom.

Reforma tržnih ureditev za tobak, oljčno olje, bombaž in hmelj iz leta 2004 je skupaj s sladkorno reformo iz leta 2005 potrdila spremembo smeri, ki jo je SKP načrtovala leta 2003.

V drugem stebru obstajajo številni ukrepi za pospeševanje zaščite obdelovalnega okolja. Nova uredba za razvoj podeželja za obdobje 2007–2013⁶ povezuje okoljske ukrepe s cilji šestega okoljskega akcijskega programa Skupnosti⁷. Strateške smernice Skupnosti⁸ določajo tri prednostna področja ukrepov za izboljšanje okolja in podeželja: biološka raznovrstnost ter ohranjanje in razvoj kmetovanja v obdelovalnih okoljih visoke naravne vrednosti, in gozdnih sistemov ter tradicionalnih kmetijskih površin, voda in podnebne spremembe. Poglavitni novi ukrepi predstavljajo večjo podporo kmetom v okviru Nature 2000 in drugim območjem z visoko naravno vrednostjo. Ohranja se podpora za področja z omejenimi možnostmi ter za kmetijsko-okoljske ukrepe. V prihodnosti se bo navzkrižno usklajevanje izvajalo tudi pri večini okoljskih ukrepov.

Za omenjeni razvoj SKP je potrebno boljše spremljanje razvoja kmetijskega proizvodnega sistema in načinov rabe zemljišč na regionalni ravni ter učinkov na okolje. Medtem ko izvajanja drugih kazalcev EU (npr. strukturni kazalci, kazalci za trajnostni razvoj in razvoj podeželja) in drugih mednarodnih organizacij (npr. OECD, Konvencija o raznovrstnosti) vključujejo nekatere kmetijsko-okoljske kazalce, je potrebna cela vrsta kazalcev za merjenje napredka vključevanja okolja v SKP, da se lahko oceni vpliv političnih odločitev, določi pomanjkljivosti pri veljavnih ukrepih in potrebe po novih političnih pobudah ter, če je to potrebno, izboljša namenskost in prilagajanje ukrepov lokalnim razmeram.

⁵ Uredba Sveta (ES) št. 1782/2003 z dne 29. septembra 2003 o skupnih pravilih za sheme neposrednih podpor v okviru skupne kmetijske politike in o uvedbi nekaterih shem podpor za kmete (UL L 270, 21.10.2003, str. 1).

⁶ Uredba Sveta (ES) št. 1698/2005 z dne 20. septembra 2005 o podpori za razvoj podeželja iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) (UL L 277, 21.10.2005, str. 1).

⁷ Sklep 1600/2002/ES Evropskega parlamenta in Sveta o šestem okoljskem akcijskem programu Skupnosti (UL L 242, 10.9.2002, str. 1).

⁸ Sklep Sveta 2006/144/ES z dne 20. februarja 2006 (UL L 55, 25.2.2006, str. 20).

3.2. Potreba po kmetijsko-okoljskih kazalcih pri podpori izvajanja politike

Vključevanje okoljskih vidikov v SKP je dinamičen postopek, ki zahteva redno spremljanje. Kmetijsko-okoljski kazalci so ključno orodje pri izvajanju spremljanja. Lahko služijo številnim političnim namenom:

- zagotavljanju informacij o trenutnem stanju in sprotnih spremembah stanja obdelovalnega okolja;
- spremljanju vpliva kmetijstva na okolje;
- ocenjevanju vpliva kmetijske in okoljske politike na okoljsko upravljanje kmetij;
- obveščanju o kmetijskih in okoljskih političnih odločitvah;
- pojasnjevanju povezave med kmetijstvom in okoljem širši javnosti.

Skladen sistem kmetijsko-okoljskih kazalcev mora zaznati glavne pozitivne in negativne učinke kmetijstva na okolje ter odražati regionalno raznolikost v gospodarskih strukturah in naravnih pogojih. S tem bo zagotovil pomembne informacije za oceno kmetijske politike glede njenega prispevka k ohranjanju okoljskih virov, od katerih je na splošno odvisna prihodnost kmetijstva in družbe.

4. NAPREDEK PRI RAZVOJU KMETIJSKO-OKOLJSKIH KAZALCEV

4.1. Izvajanje projekta IRENA

Namen izvajanja projekta IRENA je bil razviti in zbrati 35 kmetijsko-okoljskih kazalcev za EU-15, ki so določeni v sporočilih Komisije COM(2000) 20 in COM(2001) 144 na ustreznih geografskih ravneh in, kolikor je to mogoče, na osnovi obstoječih podatkovnih virov.

Rezultati projekta IRENA so naslednji:

- 1) sezname⁹ 40 kazalcev ter ustrezni podatki o 42 kazalcih in podkazalcih;
- 2) *Poročilo*, ki prikazuje medsebojno učinkovanje kmetijskih in okoljskih vidikov na podlagi rezultatov kazalcev ter opisuje napredek pri razvoju in zbiranju kmetijsko-okoljskih kazalcev;
- 3) *Na kazalcih osnovano poročilo o oceni* vključevanja okoljskih vidikov v SKP, ki ocenjuje uporabnost sistema kazalcev pri politiki vrednotenja; ter
- 4) *Poročilo o vrednotenju*, ki analizira izvajanje projekta IRENA, vrednoti kazalce in uporabljene vire podatkov ter določa področja za nadaljnje delo.

4.2. Glavni rezultati pri razvoju kazalcev

Projekt IRENA je omogočil velik napredek pri razvoju kmetijsko-okoljskih kazalcev na ravni EU-15, še zlasti v zvezi z vsebino, določanjem podatkovnih virov in zbiranjem podatkov. Priloga 1 delovnega dokumenta osebja Komisije vsebuje seznam

⁹ Čeprav je v COM(2000) 20 število kazalcev določeno na 35, so nekateri razdeljeni na podkazalce. Kazalec atmosferskih emisij amoniaka je bil dodan na željo držav članic.

42 kazalcev in podkazalcev ter opisuje njihove opredelitve, podatkovne vire, geografsko raven poročanja in uporabljene časovne vrste.

Povzetek glavnih rezultatov:

- od 42 (pod)kazalcev je bilo 11 ocenjenih kot uporabnih, 30 potencialno uporabnih, samo eden pa ima nizko stopnjo uporabnosti. Znotraj vsake skupine so kazalci na različnih stopnjah razvoja (glej oddelek 6);
- približno tretjina kazalcev temelji na podatkih na regionalni ravni (NUTS¹⁰ 2 in 3). Približno dve tretjini predstavljajo kazalci na nacionalni ravni. Nekaj kazalcev s področja stanje/vpliv je bilo razvitih na osnovi modeliranih podatkov ali študij primera;
- ob upoštevanju časovne lestvice približno polovica kazalcev uporablja časovne vrste. 18 kazalcev vključuje obdobje med letoma 1990 in 2000.

Projekt IRENA je prinesel tudi veliko količino strokovnega znanja in izkušenj glede tehničnih zmogljivostih kazalcev in njihove razlage. Zbrana je bila velika količina informacij o stanju in razvoju okoljskih pogojev, povezanih s kmetijstvom, ter o razpoložljivih ukrepih za vključevanje okoljskih vidikov.

Z izvajanjem projekta IRENA je bila vzpostavljena komunikacija o kmetijsko-okoljskih kazalcih ter tesno sodelovanje med Komisijo, Evropsko agencijo za okolje (EEA) in državami članicami. Države članice¹¹ so zagotovile uporabne povratne informacije o seznamih kazalcev in poročilu o kazalcih, še zlasti v povezavi z opredelitvami kazalcev, kakovostjo podatkov in predstavitvijo podatkov.

5. IZZIVI ZA NADALJNJE DELO S KMETIJSKO-OKOLJSKIMI KAZALCI

Med izvajanjem projekta IRENA je bilo pri številnih kazalcih opaziti nekaj omejitev:

- 1) pomanjkljivosti v podatkih, ki so povezani z določenimi kazalci v smislu usklajevanja (npr. upravljanje kmetije), kakovosti podatkov (npr. genetska raznovrstnost), geografskega obsega (npr. kakovost vode) in/ali dostopnosti serij podatkov (npr. področje ekološkega kmetovanja);
- 2) modeli za izračunavanje določenih kazalcev potrebujejo metodološko izboljšavo ali dodatno potrditev (npr. erozija tal, kakovost tal);
- 3) pri nekaterih kazalcih so še vedno potrebne vsebinske izboljšave (npr. upravljanje kmetije, stanje pokrajine; kmetijske površine z visoko naravno vrednostjo).

Te omejitve ne razveljavljajo uporabnost kazalcev za kmetijsko-okoljske analize, temveč kažejo, da je potrebno nadaljnje delo s kazalci za izboljšanje vsebinskega in metodološkega pristopa, izboljšanje metode zbiranja podatkov, razvoj novih

¹⁰ Nomenklatura področnih enot za statistiko.

¹¹ Skupina Eurostata „Kmetijstvo in okolje“ je izvedla posvetovalni forum z državami članicami za izvajanje projekta IRENA v povezavi s kmetijsko skupino EEA-EIONET.

podatkov, kjer je to mogoče, in izboljšanje/potrditev že obstoječih orodij za modeliranje.

Kazalci IRENA se glede na stopnjo razvitosti delijo v tri kategorije (glej tabelo v Prilogi):

- A. operativni kazalci, pri katerih so pojmi in meritve dobro opredeljeni in za katere so na voljo podatki na nacionalni in, kjer je to potrebno, tudi regionalni ravni;
- B. kazalci, ki so dobro opredeljeni, vendar niso v celoti izkoristili svoje informacijske možnosti zaradi pomanjkanja regionalnih ali usklajenih podatkov ali pomanjkljivosti pri načinu modeliranja, na katerem temeljijo;
- C. kazalci, pri katerih so potrebne bistvene izboljšave, da bi postali v celoti delujoči. V to kategorijo so vključeni kazalci, pri katerih so še vedno potrebne vsebinske in metodološke izboljšave, ter kazalci, pri katerih je treba izboljšati kakovost že obstoječih podatkov, zbrati nove podatke ali izboljšati in potrditi že obstoječe modele.

Poleg tega je treba kazalce razširiti, da bi vključili tudi nove države članice.

6. POT NAPREJ: NADALJNJE DELO S KMETIJSKO-OKOLJSKIMI KAZALCI

Na podlagi zgoraj omenjenih elementov je mogoče določiti tri glavne izzive za nadaljnje delo s kmetijsko-okoljskimi kazalci EU:

- racionalizacija kazalcev IRENA ter krepitev njihovega pomena za politične namene;
- utrjevanje izbranih kazalcev in širjenje področja uporabe na nove države članice ter odpravljanje obstoječih pomanjkljivosti;
- vzpostavitev trajne in stabilne ureditve, ki je potrebna za dolgoročno delovanje sistema kazalcev.

6.1. Racionalizacija kazalcev IRENA in krepitev njihove politične vloge

Zaradi vsebinskih in tehničnih omejitev določenih kazalcev je treba s seznama kazalcev kritično izbrati tiste, ki jih je treba ohraniti in še naprej razvijati.

Glavno merilo pri tej izbiri je pomembnost kazalca kot informacijskega orodja pri oblikovanju politike. Zato je treba upoštevati, da spremljanje vključevanja okoljskih vidikov znotraj celotne strategije vključevanja zajema več stopenj analize in ocene, ki so povezane s posebnimi sektorskimi ukrepi, horizontalnimi političnimi instrumenti, programi za razvoj podeželja ipd. Da bi lahko analize izvajali na različnih stopnjah, so potrebni usklajeni kmetijsko-okoljski kazalci, ki vključujejo regionalno raznolikost kmetijskih proizvodnih sistemov (npr. specializacije, proizvodni vzorci, metode kmetovanja), pa tudi pozitivne in negativne izkušnje z različnimi okoljskimi viri. Vse kazalce je treba še naprej prilagajati bodočim potrebam politike, kot npr. razvijajoči se vodni politiki, novim ukrepom SKP ali trendom v širšem družbeno-gospodarskem smislu.

Določeni kmetijsko-okoljski kazalci so trenutno predvideni za vključitev v skupni okvir spremljanja in vrednotenja programov razvoja podeželja za obdobje 2007–2013.

Ti skupni kazalci zajemajo prednostna okoljska vprašanja, tj. biološko raznovrstnost in območja z visoko naravno vrednostjo ter podnebne spremembe¹².

Drugo merilo za izbor kazalcev, ki jih je treba ohraniti, je tehnična izvedljivost njihovega razvoja. Izvajanje projekta IRENA je pokazalo, da so določeni kazalci preveč zapleteni ali pa njihov razvoj zahteva nesorazmerno investiranje sredstev.

V prihodnosti naj bi bili nekateri kazalci IRENA obravnavani kot podkazalci ostalih kazalcev, s katerimi so tesno povezani.

Za vključitev različnih stopenj spremljanja vključevanja okoljskih vidikov in na podlagi dosedanjega dela Komisija predlaga:

- ohranitev osnovnih 28-tih kazalcev, ki so sestavljeni iz 26 kazalcev IRENA in dveh novih kazalcev, ki vključujeta nove kmetijsko-okoljske vidike (glej priloženo tabelo).

6.2. **Krepitev izbranih kazalcev in širjenje področja uporabe na nove države članice ter odpravljanje pomanjkljivosti**

Izvajanje projekta IRENA je doseglo svoj namen uporabe razpoložljivih in lahko dostopnih kmetijsko-okoljskih informacij ter podatkov na ravni EU-15. Treba je nadaljevati z racionalizacijo kazalcev, posodabljanjem ustrezne podatkovne baze in razširitvijo njihovega področja uporabe na nove države članice.

Treba je tudi premostiti ovire, ki trenutno omejujejo informacijske možnosti nekaterih kazalcev. V zvezi s tem je treba v prehodnem obdobju izboljšati vsebino in metodologijo teh kazalcev ter zbrati potrebne podatke ali pa omogočiti boljši dostop do obstoječih podatkov, še zlasti na regionalni ravni. Zato je potrebna vključitev in obveza držav članic, ki so na zadnji stopnji, če je to potrebno, pristojne za zbiranje podatkov.

Komisija predlaga izvajanje naslednjih ukrepov:

- nadalje razvijati obstoječo zakonodajo, povezano s kmetijskimi podatki, tako statističnimi kot administrativnimi, za učinkovitejšo zadovoljitev potreb po podatkih za kmetijsko-okoljske kazalce;
- vzpostaviti in razvijati nove statistične raziskave EU, če je to potrebno, zlasti o upravljanju kmetij in uporabi kmetijskih vnosov;
- preučiti ozadje trenutnega postopka posodabljanja mreže računovodskih podatkov s kmetij (FADN), področje izboljšav in širjenja uporabe FADN za zadostitev naraščajoče potrebe po kmetijsko-okoljskih poročanjih in analizah;
- če je to potrebno, izboljšati in potrditi okvire za moduliranje;
- nadaljevati z iskanjem boljših kazalcev za kmetijsko biološko raznovrstnost, habitate in pokrajine;

¹²

Ti kazalci so: populacija vrst ptic na kmetijskih zemljiščih, območja z visoko naravno vrednostjo, celotno prehransko ravnovesje in proizvodnja obnovljivih energijskih virov.

- raziskovati možnosti za zbiranje boljših podatkov:
 - s pomočjo sistemov za spremljanje okolja, še zlasti direktive o nitratih, okvirne direktive o vodah ter direktiv o pticah in habitatih;
 - s pomočjo prostorskih metod (npr. ponovno razdelitvijo kmetijskih podatkov, ki so bili posredovani na upravni ravni drugim geografskim enotam) in drugih tehnik, ki so povezane s prostorskimi podatki (npr. področne ankete, georeferenčne metode);
 - preko neuradnih dobaviteljev podatkov (npr. vseevropska skupna baza podatkov za opazovanje ptic); to lahko vključuje krepitev in usklajevanje obstoječih podatkov za povečanje njihove preglednosti in kakovosti;
 - s pomočjo ostalih evropskih pobud, kot sta globalno nadzorovanje okolja in varnosti (GMES) in infrastruktura za prostorske podatke v Evropi (INSPIRE);
 - s pomočjo globalnega sistema sistemov za opazovanje zemlje (GEOSS);
- okrepiti usklajevanje z drugimi kazalci dejavnosti¹³.

6.3. Vzpostavitev trajne in stabilne ureditve, ki je potrebna za dolgoročno delovanje sistema kazalcev

Določanje pomembnih kazalcev, metod izračunavanja in podatkovnih virov predstavlja samo del dela, ki je potrebno za izgradnjo informacijskega sistema za spremljanje vključevanja okoljskih vidikov.

Za vzpostavitev v celoti delujočega sistema, ki se lahko uporablja za različne politične namene, je treba začasno delo, opravljeno med izvajanjem projekta IRENA, spremeniti v nespremenljiv postopek sistematičnega zbiranja podatkov, ki so potrebni za razvoj, zbiranje, ohranjanje in posodabljanje kazalcev. To zahteva trajno in stabilno ureditev v okviru Eurostata in na podlagi tesnega sodelovanja s statističnimi uradi držav članic ter ministrstvi za kmetijstvo in okolje ter sodelovanje z drugimi evropskimi organi (kot npr. EGS).

Vzpostavitev tovrstne trajne in stabilne ureditve mora biti prednostna naloga za nadaljnji razvoj kazalcev na ravni EU. Ta naloga vključuje stalno prepoznavanje in dodeljevanje jasnih odgovornosti med partnerskimi ustanovami glede upravljanja novega informacijskega sistema brez ustvarjanja novih birokratskih struktur.

Komisija predlaga:

- vzpostavitev trajne in stabilne ureditve, ki je potrebna za dolgoročno delovanje sistema kazalcev. To je dolgoročni projekt, ki zahteva podporo in polno sodelovanje in zavzetost držav članic, zlasti v zvezi z zbiranjem in pošiljanjem potrebnih podatkov. Ta dolgoročni projekt zahteva podporo in polno sodelovanje ter obvezo držav članic, še zlasti v povezavi z zbiranjem in posredovanjem potrebnih podatkov.

¹³

Glej zadnji odstavek poglavja 3.1.

PRILOGA

Predlog za krepitev kmetijsko-okoljskih kazalcev

DPSIR		št.	Kazalec	Stopnja razvoja	Glavne omejitve/potrebne izboljšave ¹ (X)				
Področje	Podpodročje				Vsebinska izboljšava	Izboljšava modela	Dostopnost regionalnih podatkov	Kakovost podatkov ²	
								S	D
Odzivi	<i>Javna politika</i>	1	Kmetijsko-okoljske obveze	B					X
		2	Kmetijska območja iz Nature 2000	A					X
	<i>Tehnologija in znanje</i>	3	Stopnje usposobljenosti kmetov in raba storitev svetovanja o kmetijah in okolju	A/B	X				X
		4	Območje ekološkega kmetovanja	A					
Smernice	<i>Raba surovin</i>	5	Uporaba mineralnih gnojil	B			X	X	
		6	Uporaba pesticidov	C			X	X	
		7	Namakanje	A					
		8	Raba energije	B	X		X	X	
	<i>Raba zemljišč</i>	9	Menjava rabe zemljišč	B			X		
		10	Kolobarjenje/ Vzorci rejnih živali	B	X			X	
	<i>Upravljanje kmetije</i>	11	Načini upravljanja kmetije	B/C	X		X	X	
	<i>Trendi</i>	12	Intenzifikacija/Ekstenzifikacija	A				X	
		13	Specializacija	A					
		14	Tveganje opustitve zemljišča	C	X	X			

Predlog za krepitev kmetijsko-okoljskih kazalcev (nadaljevanje)

DPSIR		št.	Kazalec	Stopnja razvoja	Glavne omejitve/potrebne izboljšave ¹ (X)				
Področje	Podpodročje				Vsebinska izboljšava	Izboljšava modela	Dostopnost regionalnih podatkov	Kakovost podatkov ²	
								S	D
Pritiski in koristi	Onesnaženje	15	Celotno ravnovesje dušika	B			X		X
		16	Nevarnost onesnaženja s fosforjem	Nov	X	X	X	X	X
		17	Nevarnost onesnaženja s pesticidi	Nov	X	X	X	X	
		18	Emisije amoniaka	B		X	X	X	X
		19	Emisije toplogrednih plinov	A					X
	Črpanje virov	20	Črpanje vode	C			X		X
		21	Erozija tal	B	X	X			
		22	Genetska raznovrstnost	C	X		X		X
	Koristi	23	Zemljišče visoke naravne vrednosti	C	X				
		24	Proizvodnja obnovljive energije	B	X		X	X	X
Stanje /vpliv	Biološka raznovrstnost in habitati	25	Trendi populacije ptic na kmetijskih zemljiščih	B			X		X
	Naravni viri	26	Kakovost tal	C	X		X		X
		27.1	Kakovost vode – onesnaževanje z nitrat	B			X		X
		27.2	Kakovost vode – onesnaževanje s pesticidi	B			X		X
	Pokrajina	28	Pokrajina – stanje in raznolikost	C	X	X	X	X	X

¹ Več podrobnosti o opisih in meritvah kazalcev ter potrebnih izboljšavah je navedenih v Prilogi 2 delovnega dokumenta osebja Komisije.

² Podatkovni viri, potrebni izboljšave: S = statistični viri podatkov (npr. anketa o strukturi kmetije), mreža računovodskih podatkov s kmetij; D = drugi viri (npr. administrativni podatki ; letna poročila o napredku izvajanja programov za razvoj podeželja).